

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de

10.03.2008

Nr.

248

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 248 din 7.03.08

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

RAPORT

privind participarea delegației Camerei Deputaților la Conferința internațională
**„Tradițiile religioase – factor important al procesului contemporan de
menținere a păcii”**

În organizarea *Uniunii Interparlamentare a Ortodoxiei*, în perioada **26-29 februarie 2008** s-au desfășurat la **Banja – Luka , Republica Srpska, Bosnia și Hertșegovina** lucrările Conferinței internaționale cu tema **„Tradițiile religioase- factor important al procesului contemporan de menținere a păcii”**.

La Conferință au participat 63 de reprezentanți ai parlamentelor și bisericilor ortodoxe din 23 de țări din Europa, Asia și America, cum ar fi : Rusia, SUA, Canada, Ucraina, Bielorusia, Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, Serbia, Albania, Kazahstan, Siria, Iordania, Palestina ș.a.

Din România a participat o delegație formată din domnii deputați Miron Ignat, chestor al Camerei Deputaților și Andea Petru, președintele Grupului Ecumenic de Rugăciune din Parlamentul României.

Lucrările Conferinței s-au desfășurat cu participarea domnului Milan Dodik, Primul ministru al Republicii Srpska și Î.P.S. Nicolae, mitropolitul Bosniei.

Pe adresa Conferinței au fost transmise mesaje din partea Patriarhului Moscovei- Aleksei al II-lea, Patriarhului Antiohiei și Întregului Răsărit - Ignațiu al

IV-lea, Pratriarhului Serbiei - Pavle, Patriarhului Bulgariei - Maksim, Mitropolitului Varșoviei și întregii Polonii- Sava , Mitropolitului Americii și Canadei- Gherman, Mitropolitului Tiranei și întregii Albanii- Anastasie.

De asemenea, au mai transmis mesaje președinții parlamentelor din Rusia, Serbia, Bulgaria, Ucraina, Belarus, Slovacia și Moldova.

Intervențiile deputaților români sunt anexate.

În cadrul Conferinței, domnii deputați Ignat Miron și Andea Petru au prezentat câte o intervenție referitoare la eforturile României și ale Bisericii Ortodoxe Române de promovare a păcii și iubirii între oameni, a valorilor ortodoxiei într-o lume tot mai secularizată. Deasemenea, s-a subliniat importanța predării religiei în școală drept cale de păstrare și consolidare a tradițiilor religioase ale poporului român.

În cele peste 50 intervenții prezentate în Conferință au fost subliniate idei precum:

- Tradițiile religioase și culturale ale ortodoxiei au avut un rol important în viața spirituală a Europei.

- Ortodoxia a reprezentat un important factor de promovare și menținere a păcii în lume, a generat relații pozitive între Răsăritul și Apusul Europei.

- Ortodoxia apără tradițiile religioase în contextul unei societăți puternic secularizate.

- Participanții la Conferință sprijină poziția Serbiei de a nu accepta separarea provinciei Kosovo, locul istoric de formare a statului sârb, a culturii și credinței ortodoxe a poporului sârb.

De remarcat că un participant din Republica Moldova, istoricul Vasile State, a adus o serie de critici statului român și Bisericii Ortodoxe Române pentru așazisul amestec în treburile Bisericii Ortodoxe din Moldova.

Drept consecință, domnii deputați Ignat Miron și Andea Petru, respectând spiritul Conferinței, au intervenit cu o „**Replică**”, al cărei conținut este anexat.

Conferința a adoptat un **Comunicat**, al cărui conținut este anexat.

S-a convenit ca următoarea întâlnire organizată de Uniunea Interparlamentară a Ortodoxiei să aibă loc în luna iunie, în Grecia.

București, 4 martie 2008

Deputat Ignat Miron

Chestor al Camerei Deputaților

Deputat Andea Petru

**Președintele Grupului Ecumenic de Rugăciune
din Parlamentul României**

Religia, factor important de menținere a păcii

Un început de an este întotdeauna o ocazie bună pentru o schimbare de drum, pentru o înțelegere mai profundă a sensului și responsabilității noastre. Mulți oameni profită de acest moment pentru a-și face planuri pentru noul an, iar senatorii și deputații membri ai Grupului Ecumenic de Rugăciune din Parlamentul României nu fac excepție de la această regulă.

Suntem deosebit de bucuroși să ne reîntâlnim și să dezbatem o temă atât de delicată, dar mereu prezentă în istoria omenirii: „*Tradițiile religioase - factor important al procesului actual de menținere a păcii*” și nu putem să nu remarcăm preocuparea Bisericii de a condamna războiul și de a mijloci pentru dezamorsarea stărilor de criză, în numele Atotputernicului Dumnezeu, ca martor și garant al respectării înțelegerilor dintre oameni.

În orizontul generos deschis de schimbările politice ce au urmat anilor '90 și au condus la apropierea dintre statele și cetățenii Europei și începerea noului mileniu creștin, problemele de natură identitară s-au deplasat din ce în ce mai mult dinspre sfera statal-politică spre sfera societal-culturală, cu un mare accent pe identitatea culturală națională. Am văzut, cu regret, ce urmări poate avea acest fapt în privința suveranității naționale, problemă exclusivă a statului, care ar trebui să o utilizeze ca pe o resursă instituțională, dar care lasă totuși loc la derapaje și utilizări defectuoase, în anumite condiții, și cum comunitatea creștină întârzie să reacționeze.

Voi începe această dizertație cu mențiunea biblică că omul, creat perfect de Dumnezeu, împărtășește în decursul existenței sale câteva nevoi existențiale: nevoia de Dumnezeu, din care decurge iubirea și sociabilitatea; nevoia de hrană, îmbrăcăminte, locuință, educație și mediu prin care omul să își pună în valoare chipul lui Dumnezeu sădit în ființa sa; și voi dori să subliniez, dacă mai este nevoie, că asemănarea cu Creatorul său exclude posibilitatea agresiunii armate,

ca formă de impunere a voinței, care este un păcat strigător la cer, malefic omenirii și supus restricțiilor civile.

În acest sens Sfânta Scriptură vorbește despre originea comună a întregului neam omenesc, despre pronia sau îngrijirea continuă a lui Dumnezeu față de om și creația Sa, despre Jertfa Mântuitorului Iisus Hristos, despre statornicirea în dreapta credință, despre temeinicia speranței și universalitatea poruncii iubirii.

În Vechiul Testament relațiile dintre oameni, fii ai aceluiași Părinte ceresc și frați întreolaltă, se caracterizau prin unitate, bună înțelegere, dreptate și conlucrare pașnică. Cuvântul pace – *shalom* – are un înțeles cuprinzător definind atât liniștea interioară și în raport cu semenii a unei persoane, cât și conviețuirea pașnică a unui popor alături de vecinii săi.

Corupt de păcat, omul este atras în inima luptei fratricide, care constituie începutul escaladării forței, manifestare fizică a maladiei latente a umanității. Războiul este un lucru grav în fața lui Iahve, cum se înțelege din faptul că El îl oprește pe David de la zidirea Templului sfânt pe motiv că „a vărsat sânge” și „a făcut războaie mari” (I Paralipomena II,8).

În Noul Testament, esența Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos este învățătura despre iubire și pace. Îngerii vestesc nașterea lui Iisus ca „Domn al păcii” (2 Corinteni XIII, 11), venit să propovăduiască și să întemeieze „Împărăția păcii” (Romani XIV, 17) și pacea este lucrul sfânt lăsat de El apostolilor și ucenicilor Săi și, prin ei, lumii întregi până la sfârșitul veacurilor (Ioan XIV, 27).

Cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos: „Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ, ci sabie”(Matei X, 34 și Luca XII, 51) ilustrează războiul nevăzut, purtat de fiecare dintre noi pentru dobândirea mântuirii, iar textul „Dacă împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii mei sar fi luptat ca să nu fiu dat prins iudeilor” (Ioan XVIII, 36) , face distincția între împărățiile lumești și Împărăția cerurilor.

Ca urmare a păcatului și a morții sufletești, războiul a devenit o constantă a istoriei omenirii deși nu este integrat în substanța doctrinară a creștinismului: „Iar când veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie să nu vă tulburați, căci ele vor fi” (Marcu XIII,7). De aceasta dă mărturie și Apocalipsa care relatează despre ultima luptă între puterile binelui și ale răului pe muntele Armaghedon (Apocalipsă XIV).

În antichitatea creștină conflictul dintre iubire și vărsarea de sânge articulează conștiința oamenilor, Sfinții Părinți având o atitudine unitară și egală față de război. În acest sens, Origen afirmă că: „ Prin Iisus Hristos noi am devenit fii ai păcii. Creștinii vor lupta pentru împăratul, dar nu cu armele, ci cu o armată a evlaviei și a rugăciunii”, iar Clement Alexandrinul condamnă războiul, dar acceptă ca soldații creștini „să-și păstreze serviciul, luptând pentru menținerea păcii”.

În timpul împăratului Constantin cel Mare (306 – 337) Biserica este cooptată treptat la întreaga viață a statului, deci și în conducerea afacerilor militare, singura formă de război acceptată de aceasta fiind cel de apărare a statului de drept. În doctrina confruntărilor armate apare acum conceptul de „război drept”, noțiune creată de creștinism, pentru a împăca împlinirea datoriilor față de patrie cu principiile moralei creștine. „Războiul drept” este un război de apărare sau de necesitate, defensiv, ultimul mijloc de apărare a existenței, de restabilire a dreptului, a liniștei și a ordinii lezate.

Fericitul Augustin arată că: „ este o glorie mai mare să ucizi războiul prin cuvânt, decât oamenii prin sabie și să câștigi pacea prin pace, nu prin război”.

În elaborarea teoriei despre „războiul drept”, etica militară creștină a formulat criteriile care îl legitimează și care se reduc, în esență, la două:

- cauza dreaptă, adică apărarea de o agresiune armată, înlăturarea unor prejudicii mari aduse ordinii de drept, siguranței naționale;
- intenția bună, adică războiul în slujba păcii, fără ură și ambiții deșarte.

Gândirea Sfinților Părinți a integrat întotdeauna preocupările societății timpului lor într-o viziune creștină, fundamentată pe Sfânta Scriptură și Sfânta

Tradiție, care are în centrul ei pe Pantocratorul, adică susținătorul întregului univers. Astfel, Ortodoxia a marcat o deschidere deosebită față de valorile culturii europene și universale, față de progresele științifice și tehnice.

După cum putem constata, în ultimul timp, problemele de natură securitară s-au deplasat din ce în ce mai mult dinspre sfera statal-politică spre sfera societal-culturală, cu un mare accent pe identitatea culturală (națională). Problemele economice, politice sau juridice pe care construcția integrată a Europei le ridică și care sunt și trebuie să fie tratate cu toată responsabilitatea, competența și energia definesc noua linie în arhitectura continentului, cu urmări ce pot avea implicații în privința suveranității naționale, problemă exclusivă a statului, care ar trebui să o utilizeze ca pe o resursă instituțională, dar care lasă totuși loc de derapaje și utilizări defectuoase, în anumite condiții.

Poziția aceasta nu este izvorâtă dintr-o adaptare de circumstanță la nevoile epocii noastre, ci se bazează pe învățătura creștină, dată în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, propovăduită de Sfinții Apostoli și mărturisită de Biserică peste veacuri. De aceea se cuvine să prezentăm pe scurt strădaniile comunității creștine în lupta pentru promovarea păcii între popoare, care implică respectarea drepturilor și libertăților omului, accesul la valorile științifice și tehnice, respectul proprietății, economie de piață și un sistem politic democrat.

În acest sens înțelegem poziția Bisericii Ortodoxe Române, importanța ei deosebit în societatea românească, mai ales în domeniul formării și unității poporului român, al educației, culturii, asistenței sociale, ș.a. Procedând astfel, vom putea cunoaște originea și formarea statului român, elementele istorice, socioculturale, ideologice, demografice, administrative, politice și de altă natură care stau la baza tezei etnogenezei creștine. În favoarea acesta se aduc dovezi și argumente arheologice, lingvistice și logice, dar, de cele mai multe ori ea funcționează ca o axiomă a originii și identității românilor: „poporul român s-a născut creștin”.

Cu prilejul Anului european al dialogului intercultural, 2008, România își propune să promoveze dialogului intercultural ca un instrument care să ajute pe

cetățenii ei precum și pe cetățenii din celelalte state ortodoxe să obțină cunoștințe și să acționeze într-un context cultural mai deschis și mai complex, chiar dacă au identități și credințe diferite; să fructifice contribuțiile diversității culturale asupra tradițiilor și obiceiurilor de viață ale cetățenilor statelor lor; să conștientizeze importanța implicării lor activă în problemele europene, promovarea diversității culturale în Europa și a unui sentiment al apartenenței la o Europa unită; promovarea, în special în rândul tinerilor, a importanței dezvoltării unei cetățenii europene active, care să respecte diversitatea culturală și să se bazeze pe valorile comune; accentuarea rolului dialogului intercultural în crearea unei societăți dinamice și cât mai variate.

Cu prilejul Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor – 2008,

Prea Fericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un Mesaj prin care a arată că , la acest nou început de an, când, conform unei tradiții statornicite de 15 ani, ne rugăm împreună în Bisericile noastre, în timpul Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștinilor, călăuziți fiind, în acest an, de cuvintele Sfântului Apostol Pavel adresate Tesalonicenilor, “Rugați-vă neîncetat” (I Tes. 5,17).

Acest îndemn la rugăciune ne este propus spre meditație, în anul în care se împlinesc 100 de ani de la inițierea Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștinilor, ca mod de apropiere între creștini, potrivit rugăciunii Domnului nostru Iisus Hristos „ca toți să fie una” (Ioan 17,21), tocmai pentru a sublinia necesitatea rugăciunii stăruitoare, cu timp și fără timp, în vederea împlinirii voii lui Dumnezeu și ca semn văzut al iubirii la care ne cheamă Hristos: „Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții”(Ioan 13,35).

Mișcarea de refacere a unității creștinilor din secolul XX a ajutat Bisericile să-și depășească propria provincialitate, să gândească frățește, nu una împotriva celeilalte, ci una împreună cu celelalte, nu în duh polemic, ci irenic. Astfel Bisericile au ajuns să înțeleagă chemarea lui Hristos la iubire și unitate, să

lege mai bine textul Evangheliei de contextual lumii în care ele mărturisesc Evanghelia iubirii lui Hristos pentru mântuirea oamenilor.

Dacă unitatea în univers este din ce în ce mai evidentă, cu atât mai mult chemarea Mântuitorului Hristos pentru unitatea Bisericii Lui trebuie să devină pentru noi o chemare misionară și mântuitoare.

„Rugăciunea este lucrarea credinței, arătarea celor nădăjduite, iubirea realizată, mișcarea îngerească, puterea celor fără trupuri, descoperirea inimii, nădejdea mântuirii, semnul sfințirii, devenirea sfințeniei, cunoașterea lui Dumnezeu, unirea Duhului Sfânt, bucuria lui Iisus, veselia sufletului, mila lui Dumnezeu, semnul împăcării, pecetea lui Hristos” (Sf. Grigorie Sinaitul).

SCOALĂ ȘI RELIGIE

**ANDEA PETRU
MP ROMANIA**

**Înalte Fete bisericești,
Domnule Președinte,
Onorat prezidiu,
Dragi prieteni,**

Ne-am întâlnit aici, la Banja-Luka, cu credința și cu speranța că putem face ceva pentru a păstra pacea în lume, în Balcani și prin aceasta pacea în sufletul fiecăruia dintre noi.

Nori negri amenință din nou pacea și liniștea Balcanilor. România a avut dintotdeauna nu numai o geografie comună ci și o istorie comună cu popoarele din Balcani. Am avut, în bună măsură, și o religie comună. Iată de ce ne considerăm strâns legați de toți cei prezenți aici și sensibili la ceea ce se întâmplă la sudul Dunării.

Cred cu tărie în tema supusă dezbaterii reuniunii noastre , referitoare la faptul că tradițiile religioase sunt un important factor în procesul contemporan de promovare a păcii.

România are o tradiție creștină de aproape 2000 de ani, de pe vremea când însuși apostolul Andrei predica, la gurile Dunării, cuvântul Domnului.

Istoria zbuciumată a Balcanilor a împletit însă tradițiile creștine cu cele musulmane. Secole de-a rândul cele două religii s-au confruntat, atât dogmatic cât mai ales militar.

Iată, așadar, o primă concluzie a întâlnirii noastre: promovând tradițiile religioase trebuie să eliminăm tradiția confruntării între acestea.

Religia ortodoxă are vocația păcii și a iubirii aproapelui. Tradițiile ortodoxiei reprezintă cu certitudine un puternic suport pentru pacea și liniștea oamenilor. Nu greșim, așadar, când stăruim în misiunea noastră de a păstra și

promova în lume valorile ortodoxiei. Aceasta este o a doua concluzie a întâlnirii noastre.

Acest lucru trebuie să-l facem fiecare începând cu propria noastră țară. Societatea contemporană are tendințe tot mai pronunțate spre secularizare. Îndepărtarea religiei de spațiul public este un proces care trebuie oprit și chiar făcut reversibil. Nevoia acestei reversibilități poate fi o a treia concluzie a întâlnirii noastre.

După îndemnul Mântuitorului, în cultivarea tradițiilor religioase trebuie să începem cu copiii, cu tineretul.

În România este de mare actualitate tema predării religiei în școală. Sunt voci pro și contra. Unii cer interzicerea folosirii simbolurilor religioase în școală. Proiectul noilor legi ale educației prevede eliminarea predării religiei în liceu. Deputații și senatorii ce compun Grupul Ecumenic de Rugăciune din Parlamentul României s-au pronunțat categoric în favoarea predării religiei în toate ciclurile preuniversitare. Patriarhia României, prin vocea Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel, consideră că învățământul românesc nu poate fi lipsit de componenta sa religios – morală, dorită și apreciată de copii și părinți.

Putem sublinia ideea că religia este parte integrantă a culturii europene. Integrarea țării noastre în structurile europene nu poate reprezenta un motiv pentru excluderea religiei din învățământul public, sub pretextul armonizării legislației românești cu normele comunitare. Nu este drept să ștergi, în numele laicității, secole de istorie și cultură inspirate de credința religioasă. Nu putem mutila sufletul Europei, ignorând capodoperele din arhitectură, pictură, sculptură, literatură sau muzică, pentru a susține o pretinsă emancipare bazată pe vidul spiritual al secularizării. Nu putem înlocui niciodată valorile constante ale religiei cu modele efemere ale umanismului antireligios.

Aceasta explică de ce în marea majoritate a țărilor europene, religia se predă în cadrul sistemului de învățământ public, având un rol recunoscut și apreciat în societate, cu implicații profunde în dezvoltarea socio-culturală. În

țara noastră nu s-a promovat un *model românesc*, incompatibil cu legislația europeană. Potrivit Constituției României, art. 32 (7), „în școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege”, așa cum se întâmplă în majoritatea statelor Uniunii Europene.

Predarea religiei în școală are valențe educaționale deosebite, prin rolul ei formativ în viața tinerilor, reducând efectele negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare, propunând modele viabile de bunătate și sfințenie, și oferind tinerilor repere în viața de familie și în societate.

Pentru că Biserica propune, nu impune valori, Patriarhia Română respinge orice formă de presiune prin care elevii sunt obligați să urmeze orele de religie sau să participe la slujbe și manifestări religioase. Cu alte cuvinte, întrucât libertatea reprezintă un mare dar oferit de Dumnezeu omului, educația religioasă trebuie asumată în mod liber, respectându-se dorința părinților și copiilor.

Anii grei ai dictaturii comuniste , cu ateismul ei umilitor impus în școlile de stat, contrar voinței unui popor religios, ne-au învățat să nu mai dorim cultură fără credință, știință fără spiritualitate, materie fără spirit, cunoaștere fără comuniune, filozofie fără speranță, și, îndeosebi, *școală fără suflet, adică educație fără religie*, înțelegând că „*sufletul culturii este cultura sufletului*”.

Închei arătând că dacă noi, politicienii, dorim pace și armonie în țările noastre și în lume, atunci trebuie să ne alăturăm eforturilor bisericii de a aduce lumină și credință în sufletele oamenilor și mai ales a tinerilor

REPLICĂ

Permiteți-ne câteva comentarii asupra intervenției domnului Vasile State, istoric din Republica Moldova.

1. Ne-a întristat intervenția domnului State, pe care am ascultat-o cu multă reținere. Domnul State s-a abătut de la scopul reuniunii noastre, care se referă la promovarea păcii și a înțelegerii între popoare. Domnul State s-a abătut și de la scopul Bisericii Ortodoxe – promovarea unirii și dragostei între oameni.

2. Dumnezeu nu a creat pământul cu granițe. Noi, oamenii, am creat granițele. Nu trebuie să ne izolăm după granițe. Biserica Ortodoxă militează pentru ștergerea granițelor dintre oameni, dintre popoare.

3. Bisericile Ortodoxe au capacitatea de dialog și înțelegere între ele. Politicienii, sau istoricii, nu trebuie „să pună paie pe foc”. Ei știu cel mai bine unde duce cultivarea vrajbei între popoare, mai ales între popoare identice, cum sunt românii și moldovenii. Și în Balcani avem multe exemple tragice în acest sens.

4. Suntem pentru dialog și înțelegere, nu pentru proferarea de acuze susținute de argumente discutabile. Mulțumim domnului Alexei, moderatorul întâlnirii, că a dezavuat poziții ca cele exprimate de domnul State.

КОММЮНИКЕ
по итогам работы Международной конференции
«Религиозные традиции как важный фактор современного миротворчества»

Международная конференция, организованная в городе Бая-Лука (Республика Сербская, Босния и Герцеговина) 26—29 февраля 2008 года Международным Фондом единства православных народов совместно с Сербской Православной Церковью при поддержке государственного руководства Республики Сербской с участием членов Межпарламентской Ассамблеи Православия (МАП), политических, общественных и религиозных деятелей из 23 стран мира обстоятельно рассмотрела актуальные проблемы места и роли традиционных религиозных ценностей в современном обществе, обратив внимание на их богатый позитивный миротворческий потенциал, обсудила состояние и перспективы развития в этом контексте межрелигиозного диалога.

С признательностью и как свидетельство высокой оценки значения конференции для укрепления миротворческих и гуманитарных связей народов восточнохристианской духовной традиции участниками и организаторами форума были восприняты прозвучавшие Приветствия и оглашенные Послания в их адрес от Блаженнейшего Патриарха Антиохийского и всего Востока Игнатия IV, Святейшего Патриарха Московского и всея Руси Алексия II, Святейшего Патриарха Сербского Павла, Святейшего Патриарха Болгарского Максима, Блаженнейшего Архиепископа Тиранского и всей Албании Анастасия, Блаженнейшего Митрополита Варшавского и всея Польши Саввы, Блаженнейшего Архиепископа Вашингтонского, Митрополита всей Америки и Канады Германа, Премьер-министра Республики Сербской А.Додика, Председателя Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации С.М.Миронова, Председателя Правительства Сербии В.Коштуницы, Председателя Государственной Думы Российской Федерации Б.В.Грызлова, Председателя Палаты Представителей Национального Собрания Республики Беларусь В.А.Попова, Президента Межпарламентской Ассамблеи Православия С.А.Попова, руководителей органов власти других стран-участниц конференции, видных общественных деятелей.

Участники конференции отметили, что религиозные и культурные традиции являются ведущей духовно-нравственной и миротворческой силой в традиционном обществе, в традиционном государстве, в традиционной, основанной на здравом смысле политике, в традиционной, освященной узами церковного брака семье. Однако традиция не только творит и защищает мир, но и сама нуждается в мире, в защите. Это условие, которое политики, духовенство, общественные деятели должны неуклонно учитывать в своих трудах.

Было акцентировано внимание на роли традиционного государства, остающегося по-прежнему важным фактором современного мира. Государство и его институты не могут существовать вне смыслового пространства, сотканного из духовных и культурных традиций народа, создавшего это государство. Несмотря на то, что доктрина глобализации в своем первоначальном конспекте предполагала стремительное умаление роли традиционного государства, тем не менее государство как институт традиционного общества по-прежнему требует своего развития и укрепления, учитывая, что число государств в мире постоянно растет.

Были критически оценены усилия ряда международных центров, выступающих против таких традиционных ценностей, как суверенитет государств и идентичность наций. Подчеркивалось, что проблемы суверенитета и идентичности все более актуализируются, стали ключевыми в политике многих стран, которые стремятся защищать свои суверенные права в глобализирующемся по сценарию однополярного мира пространстве. Отмечалось, что проблемы суверенитета взаимосвязаны с миром традиций, религиозного сознания народов, которые тесно связаны с проблемами идентичности.

Участники конференции много внимания уделили вопросам культуры, отметив необходимость учитывать новые моменты, когда столкновение с глобализацией заставляет формировать в еще более выраженном виде собственную идентичность традиционным национальным культурам.

Особо отмечалась конкурентоспособность православной религиозно-культурной системы духовных ценностей, которая интересна и необходима остальному миру. Было заявлено, что православие играет все более заметную роль в духовной жизни Европы, которое обладает мощным

потенциалом для утверждения мира и процветания на континенте и оказывается все более важным фактором в выстраивании позитивных отношений Востока и Запада Европы, связей между Евросоюзом и Россией. В этой связи был высоко оценен визит Святейшего Патриарха Московского и всея Руси Алексия II в октябре 2007 года во Францию и его выступление на Парламентской Ассамблее Совета Европы. Призыв к необходимости защиты религиозных традиций и христианского понимания прав человека в условиях бездуховной секуляризации, грозящей обществу потерей нравственных начал, прозвучавший в докладе Патриарха Московского и всея Руси Алексия II, должен стать побудительным мотивом к позитивным действиям в Совете Европы, политической и общественной жизни православного сообщества.

Подчеркивалась необходимость развития конструктивных государственно-церковных отношений. Важными направлениями такого сотрудничества должны стать миротворчество на международном и межэтническом уровнях, развитие милосердия и благотворительности, разработка и осуществление социальных программ, совместная работа в области охраны культурного и исторического наследия, в деле поддержки семьи, материнства, детства и защиты духовного здоровья граждан.

Участники конференции заявили, что лишенная нравственных установок и выхолащенная от традиционных ценностей международная политика вырождается в свою бездуховную и бесчеловечную альтернативу, которая несет агрессию и несправедливость. Наглядным примером этому является вопиющее нарушение Устава ООН в отношении Сербии, когда у суверенного государства без всяких на то правовых оснований при поддержке западных государств насильно изымается часть страны — Косово, где исторически формировалось сербская государственность, культура и укреплялась православная вера.

Участники конференции выступили с призывом к православному миру проявить солидарность с сербскими единоверными братьями и выразить свое решительное несогласие с односторонним провозглашением независимости Косово.

Конференция заявила, что позиции православного мира должны быть услышаны в мировом сообществе. В этой связи было поддержано предложение российского Министра иностранных дел С.В.Лаврова о создании под эгидой ООН консультативного совета лидеров и представителей традиционных религий для обмена мнениями по актуальным мировым проблемам и выработки общих позиций. Подчеркивалось, что в этой и в других авторитетных международных организациях голос православия должен быть особенно замечен. Для этого он должен быть единым, согласованным со всей православной полнотой мира и не узурпирован ни одной из сторон. При этом также отмечалось, что голос каждой Поместной Автокефальной Православной Церкви равночестен, равноценен и одинаково уважаем, суверенен в рамках ее канонических прав и территории, с чем необходимо считаться всем участникам межправославного диалога.

Было указано на полезность дальнейшего участия в межправославном диалоге таких уважаемых международных организаций, таких как Межпарламентская Ассамблея Православия и Международный Фонд единства православных народов, умело и настойчиво отстаивающих традиционные религиозные ценности.

Было принято решение направить в ООН, ПАСЕ, Европарламент, ЕС, ОБСЕ, ЮНЕСКО и другие важнейшие международные центры и организации, а также в Парламенты стран-участниц конференции и Поместные Православные Церкви итоговые документы этого форума.

Высокую оценку получила деятельность Международного Фонда единства православных народов, в четырнадцатый раз подряд собирающего на свои ежегодные представительные форумы в разных странах авторитетных политических, общественных и религиозных деятелей в целях продвижения в жизнь общества традиционных религиозных ценностей, содействия развитию политического и общественного диалога представителей разных народов. Участники конференции выразили благодарность руководству Республики Сербской за теплый и сердечный прием, а также политическим, общественным и деловым кругам, которые оказали помощь в подготовке и проведении на высоком уровне этого важного международного форума.

Баня Лука, 28 февраля 2008 года

Comunicatul

Conferinței Internaționale “Tradițiile religioase – factor important al procesului contemporan de menținere a păcii”

Conferința internațională organizată în orașul Banja Luka (Republica Sprka din Bosnia-Herțegovina) în perioada 26-29 februarie 2008 de către Fundația Internațională a Unității Popoarelor Ortodoxe împreună cu Biserica ortodoxă Sârbă și cu susținerea conducerii statului Republica Sprka, cu participarea membrilor Uniunii Interparlamentare Ortodoxe, a personalităților politice, civice și religioase din 23 de state ale lumii a analizat probleme actuale privind locul și rolul valorilor tradiționale religioase în societatea contemporană, atrăgând atenția asupra bogatului potențial pozitiv al acestor valori în ceea ce privește menținerea păcii. De asemenea, conferința a analizat starea și perspectivele dezvoltării în contextul dialogului interconfesional.

Conferința a primit cu recunoștință și drept semn de înaltă prețuire pentru întărirea legăturilor de pace și umanitare dintre popoarele creștine estice de tradiție duhovnicească adresările și salaturile rostite din partea Preafericitului Patriarh al Antiohiei și al Întregului Răsărit, Ignațiu IV; Prea Sfințitului Patriarh al Moscovei și al Întregii Rusii Aleksei II, al Prea Sfințitului Patriarh al Sebiei, Pavle, Prea Sfințitului Patriarh al Bulgariei, Maxim, Preafericitului Arhiepiscop al Tiranei și al Întregii Albanii, Anastasie, Preafericitului Arhiepiscop al Varșoviei și al Întregii Poloniei, Savva, Preafericitului Arhiepiscop al Washingtonului, Mitropolit al Întregii Americi și al Canadei, Gherman, primului ministru al Republicii Srpska, A. Dodik, președintelui Sovietului Federal al Adunării Parlamentare a Federației Ruse S.M. Mironov, președintelui Președinției Sârbe V. Koštunița, președintelui Dumei de Stat al Federației Ruse, B.G. Grâzlov, președintelui Camerei Reprezentanților

Adunării Naționale a Republicii Belarus, V.A. Popov, președintelui Adunării Interparlamentare a Ortodoxiei S.A. Popov, conducătorilor organelor puterii din alte țări – participanți la conferință, precum și din partea unor personalități proeminente ale societății civile.

Participanții la conferință au remarcat faptul că tradițiile religioase și culturale reprezintă o forță portantă moral-religioasă și cu valențe de promovare a păcii în societățile tradiționale, în țări tradiționale, în familia tradițională, bazată pe o politică morală și consfințită de biserică. Este de remarcat faptul că tradiția nu doar creează și apără pacea, dar, la rândul ei, are nevoie de pace și de ocrotire. Este o condiție de care politicienii, conducerea religioasă, activiștii civici trebuie să țină cont în permanență în activitatea lor.

S-a atras atenția asupra rolului statului tradițional, care este în continuare un factor important al lumii contemporane. Statul și instituțiile sale nu pot exista în afara spațiului de semnificații jalonat de tradițiile culturale și spirituale ale poporului care a dat substanță statului respectiv. În pofida faptului că doctrina globalizării, în prima sa variantă, presupunea că rolul statului tradițional va scădea dramatic, statul, ca instanță a societății tradiționale necesită în continuare să fie dezvoltat și întărit, mai ales că numărul acestui tip de state este în creștere.

Au fost apreciate critic eforturile unui număr întreg de centre care se pronunță împotriva valorilor tradiționale, cum ar fi suveranitatea statelor și identitatea națională. S-a subliniat faptul că problemele suveranității și identității sunt din ce în ce mai actuale, au devenit fundamentale în politica multor state, care tind către apărarea drepturilor lor suverane în spațiul ce se globalizează după scenariul lumii monopolare. S-a subliniat, de asemenea, că problemele suveranității sunt interdependente cu cele ale lumii tradițiilor, a conștiinței religioase a popoarelor, în strânsă legătură cu problemele privind identitatea.

Participanții la conferință au acordat o atenție deosebită problemelor culturii, subliniind faptul că este necesar să se țină cont de situațiile în care întâlnirea cu

globalizarea determină formarea tot mai pregnantă a identității tradiționale a culturilor naționale.

S-a evidențiat în mod deosebit capacitatea concurențială a sistemului religios-cultural al valorilor spirituale, atât de interesant și de important pentru restul lumii. S-a afirmat faptul că ortodoxia joacă un rol tot mai vizibil în viața spirituală a Europei, care are un potențial viguros de întărire a păcii și de înflorire pe continent și care se manifestă drept factor important în apărarea relațiilor pozitive ale Estului și Vestului Europei, a relațiilor dintre Uniunea Europeană și Rusia. În legătură cu aceasta s-a acordat o atenție deosebită vizitei pe care Prea Sfințitul Patriarh al Moscovei și al Întregii Rusii Aleksei II a făcut-o în octombrie 2007 în Franța și discursului rostit de Sfinția Sa în Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Chemarea la apărarea tradițiilor religioase și a interpretării în sens creștin a drepturilor omului în condițiile secularizării atee, care amenință societatea cu pierderea temeliei morale – elemente ce răzbat din discursul Prea Sfințitului Patriarh al Moscovei și al Întregii Rusii Aleksei II – trebuie să devină un lait-motiv mobilizator în sensul acțiunii pozitive din partea Consiliului Europei, al societății ortodoxe în dimensiunile existenței sale politice și civice.

S-a subliniat necesitatea dezvoltării relațiilor constructive pe linie statală și religioasă. Linii de forță ale acestor relații trebuie să fie apărarea păcii între popoare și etnii, dezvoltarea carității și binefacerii, dezvoltarea și implementarea programelor sociale, cooperarea în domeniul apărării moștenirii culturale și istorice, acțiunea comună în susținerea familiei, a maternității, a copilăriei, a sănătății spirituale a cetățenilor.

Participanții la conferință au afirmat că o politică internațională lipsită de repere morale și amputată de valorile tradiționale conduce la alternative lipsite de spiritualitate și de umanism, ceea ce conduce la agresiune și la nedreptăți. Cel mai bun exemplu în acest sens îl reprezintă încălcarea flagrantă a Cartei ONU în cazul Serbiei. Unui stat suveran – fără ca pentru aceasta să existe un temei legal, dar cu

concursul unor state vestice - i se decupează Kosovo, un teritoriu important, leagăn al statalității sârbe, al culturii și credinței ortodoxe.

Participanții la conferință au formulat un apel către lumea ortodoxă, în sensul demonstrării solidarității cu coreligionarii sârbi și al condamnării proclamării unilaterale a independenței provinciei Kosovo.

Conferința s-a pronunțat pentru afirmarea poziției lumii ortodoxe, care trebuie să devină cunoscută și să se facă auzită în societatea mondială. În acest sens, a fost susținută propunerea ministrului de externe al Federației Ruse, S.V. Lavrov, de creare, sub egida ONU, a unui consiliu consultativ al liderilor și reprezentanților religiilor tradiționale, în vederea schimbului de opinii privind problemele actuale ale lumii și elaborării de poziții comune. S-a subliniat că în această organizație, ca și în alte organizații internaționale prestigioase vocea ortodoxiei trebuie să se facă auzită cu pregnanță. Pentru aceasta este nevoie ca vocea ortodoxiei să sune unitar, să fie în consens cu integralitatea ortodoxiei și să nu apară uzurpări dintr-o parte sau din alta. S-a remarcat, totodată, faptul că vocea fiecărei Biserici Naționale Ortodoxe Autocefale are aceeași valoare, se bucură de aceeași cinste și de același respect, e suverană în cadrul drepturilor sale canonice și teritoriale, de care trebuie să țină cont toți participanții la dialogul panortodox.

S-a arătat că este utilă participarea la dialogul panortodox a unor organizații internaționale precum Adunarea Interparlamentară Ortodoxă și Fundația Internațională a Unității Popoarelor Ortodoxe, care apără competent și constant valorile religioase tradiționale.

S-a luat hotărârea ca documentele finale ale acestei conferințe să fie transmise ONU, APCE, Parlamentului European, UE, OSCE, UNESCO și altor organizații și centre internaționale, precum și Parlamentelor țărilor participante și Bisericilor Naționale Ortodoxe.

De o înaltă apreciere s-a bucurat Fundația Internațională a Unității Popoarelor Ortodoxe care, pentru a 14-a oară la rând, a reunit la forumurile sale

anuale pe reprezentanții partidelor politice, ai organizațiilor civice și religioase în scopul promovării valorilor tradiționale religioase, al dezvoltării dialogului politic și civic dintre reprezentanții diferitelor popoare. Participanții la conferință au exprimat recunoștința lor conducerii Republica Srpska pentru primirea călduroasă și inimoasă, și totodată au mulțumit organizațiilor politice, civice și firmelor care au sprijinit organizarea și desfășurarea la nivel înalt a acestui forum internațional important.

Banja Luka, 28 februarie 2008